

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 144 (2017), **Duminica după Botezului Domnului**
(Începutul propovăduirii Domnului)

Evanghelia: Matei 4, 12-17*

În vremea aceea Iisus auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea. Și părăsind Nazaretul, a venit și a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftalim, ca să se plinească ceea ce s'a spus prin Isaia profetul care zice: **Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim, spre calea mării, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor; poporul ce stătea în întuneric a văzut lumină mare, și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit.**

De atunci a început Iisus să propovăduiască și să zică: „Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!”

Lumina lumii

Pr. Nicolae Steinhardt

Textul evanghelic de la Sfântul Apostol Matei (4, 12-17) este cu adevărat unul dintre cele mai cutremurătoare ale Noului Testament, de nu chiar cel mai cutremurător. De ce? Pentru că ne vorbește despre venirea lui Hristos în lume, subînțeles în lumea activă, în lumea întâmplărilor și evenimentelor, a vieții cotidiene, în deplina vâltoare a vieții adulte. **Pruncul din iesle, Copilul care îi uimea pe înțelepții din templu cedează acum pasul tânărului bărbat care-și asumă sarcina și înfruntă imanența. Textul evanghelic ni-l înfățișează și ca “lumină mare”, ca “lumina care a răsărit”, așa cum procedează – stăruind – și narațiunea Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan. Vestea minunată nu mai este făgăduință, ci împlinire, început real, faptă. Iisus e în vârstă de treizeci de ani. Legea și datina îi îngăduie să propovăduiască și să proorocească. Aurora s-a făcut dimineată, iar dimineata s-a făcut amiază însutit roditoare. Și ia ființă, unde? În Galileea neamurilor, ținutul care-și trage numele de la cuvântul ebraic galii, însemnând aglomerație, împestrițare, babilonie.**

Ce vrea să vadăască acesta? Că Hristos a venit pentru toți oamenii fără excepție, nu

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

numai pentru iudei, ci pentru neamurile toate și toată suflarea omenească. **Aceasta-i fruntea propovăduirii lui Hristos, momentul schimbării la față a întregii lumi, punctul de răscruce al speciei noastre, revoluția cea mare, nașterea de-a doua a umanității, anul ei zero, noul început. E momentul minunii din Cana Galileii – minunea sporirii, belșugului, veseliei, al citirii în sinagogă a textului profetic despre Mesia, devenit actual (Luca 4, 17), al întâlnirii oamenilor cu Hristos, mai bine zis al trăsnetului întâlnirii, care ori de câte ori se produce se învrednicește de însușirile trăsnetului și fulgerului chiar: iuțeala, instantaneitatea, cutremurarea, uimirea, pârjolul. Întâlnirea cu Hristos negreșit se aseamănă cu o rafală de vânt ce pustiește trecutul întreg, ca focul căzut din cer, atotmistuitor.** Așa va fi fost pentru Natanael (“Fiindcă ți-am spus că te-am văzut sub smochin crezi?”), pentru orbul din naștere (iar el a zis: “Cred, Doamne”, și s-a închinat Lui), pentru femeia samarineancă (femeia l-a zis: “Doamne, văd că Tu ești prooroc”), pentru Marta (zis-a Lui: “Da, Doamne, eu am crezut că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Care a venit în lume”), pentru Simon-Petru (“Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu”), pentru tâlharul cel bun (“Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta”), pentru Saul din Tars (și el, tremurând, și înspăimântat fiind, a zis: “Doamne, ce voiești să fac?”), pentru Maria Egipteanca (încremenită la ușa bisericii din Alexandria).

Căile de acces la Hristos sunt infinit diversificate. El își alege drept vase de cinste oameni întru totul feluriți și la prima vedere neadecvați a-l fi slujitori: un desfrânat ca Fericitul Augustin, un vrăjitor ca Sfântul Ciprian, un poet vitalist ca Paul Claudel (potopit de har în spatele unui stâlp din catedrala Notre Dame a Parisului), un rebel, un contestatar ca poetul Arthur Rimbaud, un răzvrătit ca F. M. Dostoievski (în ocna lui siberiana) (...). Căile – prin felurimea momentului, metodei, locului, împrejurărilor, insului – sunt cu adevărat fără număr și de cele mai multe ori absolut surprinzătoare. **Harul, întocmai ca vântul, suflă când și unde vrea și așijderea Fiului Omului se ivește ca furul și pe nepregătite. Convertirea numără printre cazurile ei uimitoare câțiva ingineri ajunși preoți, ori oameni de afaceri, pictori, poeți, filosofi cucerți – nu în prima lor tinerețe – de Hristos, fără a uita pe mulți dintre marii fizicieni, matematicieni și astrofizicieni ai veacului nostru – dintre cei mai mari – care n-au șovăit să-și mărturisească adeziunea lor la credința în Dumnezeu (Einstein, Schrodinger, Hoyle, de Broglie, Heisenberg, Planck).**

Dacă pentru un Arthur Drews, Hristos și Apostolii Săi nu sunt decât un mit solar (soarele și cele douăsprezece constelații), pentru un Ernest Renan doar un prooroc blând, duios și pașnic, pentru un Rene Guenon (cel care avea să-și încheie viața ca mahomedan) doar Logosul platonician creator al unui sistem religios echivalent altor întrupări ale aceluiași Logos (Budha, Moise, Muhammad, Lao-Tse...), pentru un Bultmann nimic altceva decât Dumnezeu venit incognito pe pământ (iar Noul Testament,

tradiția creștină și învățătura Bisericii simplă mitologie), **pentru noi, ortodocșii, ce este Hristos?**

(...) El este, precum Însuși a spus, **Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului** (așa își intitulează Stere Diamandi cele două volume consacrate vieții pământești a Domnului), **Calea, Adevărul și Viața** (Ioan 14, 6), **Viața și învierea** (Ioan 11, 25), **Unul din Treime întrupat** (Ioan 10, 30: "Eu și Tatăl Meu una suntem"), **Mântuitorul lumii** (Ioan 3, 17), **Ușa oilor** (Ioan 10, 7), **Păstorul cel Bun** (Ioan 10, 11), **Pâinea vieții** (Ioan 6, 48 și 51), **Apa vie** (Ioan 4, 10), **Împăratul nostru, Fratele nostru mai mare, Prietenul nostru** (căci prietenii i-a numit pe ucenicii Săi, ori și pe alții, ba și pe Iuda!) și, potrivit pericopei de astăzi și repetatelor aserțiuni ale Sfântului Apostol Ioan (de ex: 8, 12 și 12, 46): **Lumina lumii**.

Iisus, Fiul Tatălui, Dumnezeu, Izbăvitorul și Împăratul nostru, Unul din Treime întrupat este - în cel mai înalt grad - tot una cu Lumina. **Este Acel Care a biruit și în continuu biruie întreita forță negativă: întunericul, moartea și iadul, tustrele înfățișări ale beznei, ale ne-luminii, ale informului**. Nu în zadar scrie Ioan, ucenicul mult iubit: "întru El era viață și viața era lumina oamenilor" (1, 4).

Hristos Lumina, este și nădejdea sărmanei, greu încercatei noastre vieți pământești, prietenul nostru de nădejde, sprijinul nostru ferm pe valurile agitatei noastre vieți, întocmai cum a fost și al ucenicilor pe lacul Ghenizaret pe corabia amenințată de valuri (Luca 8, 22 și urm.). **A fi creștin - e bine să nu pierdem din vedere realitatea aceasta - e o fericire, o taină dulce, un minunat secret. Să știi că Iisus e Fiul lui Dumnezeu și al Omului, statornicul nostru însoțitor, că Îl putem oricând chema, ne ruga, ne încredința Lui, a-L avea drept exemplu, a simți că față de El suntem răspunzători de cele ce facem ori nu facem, că nu-L putem trăda și batjocori prin faptele noastre urâte și gândurile noastre rele fără a ne rușina în adâncul sinei noastre, că nu suntem singuri și părăsiți la bunul plac al determinismului sau hazardului. Ce fericire mai acută poate fi în clipele noastre de restriște, descumpănire, ispite și frustrare ori de liniște și bucurie? Frigul și întunericul ne pot asedia, răul se poate oști împotriva noastră, dar nu pot înfrânge cu desăvârșire resorturile noastre lăuntrice, nu ne pot devasta sufletul deoarece purtăm în noi focul Botezului. Suntem botezați cu apă, desigur, dar apa aceea e Foc și e Duh, în chip invizibil, tot astfel cum și pâinea și vinul din Sfânta Împărtășanie nu sunt pâine și vin, ci Trupul și Sângele lui Hristos.**

(...) La început a fost Cuvântul ("Cuvântul era Lumina cea adevărată"), iar la sfârșit tot ea va fi, Lumina hristică, Lumina taborică, Lumina răspândită pe tot întinsul creației. (...) Hristos - începutul și sfârșitul, Alpha și Omega, neasfințita lumină a lumii!

Sursa: **Nicolae Steinhardt**, *Cuvinte de credință*, Editura Humanitas, 2006, pp. 169-174

Vitamine duhovnicești

Mânia este oglinda sufletului

Vine un “moment rău” în care suntem stăpâniți de patima mâniei și scoatem în afară nu numai prisosul, ci și ceea ce este înăuntrul cisternei de otravă pe care o avem în sufletul nostru. Astfel, se întâmplă ca și cu marea: când se învâlburează, scoate la suprafață lucrurile nefolositoare ascunse înlăuntrul ei și, oarecum, își curăță adâncurile. Sfântul Ioan Scărarul spune: “Am văzut oameni care, aprinși de nebunia mâniei, scoteau dinlăuntrul lor, ca printr-o vărsătură, ținerea de minte îndelungată a răului. Astfel, printr-o patimă s-au izbăvit de cealaltă”. Se poate mânia și un om care are inimă curată, care nu ține minte răul și care este bun la suflet. Însă acest om, în mânia lui, nici nu va ocări, nici nu va grăi cuvinte urâte, etc. “Omul cel bun, din comoara lui cea bună scoate afară cele bune” (Matei 12, 35). Mânia este oglinda sufletului. Desigur că a lăsa de-o parte cineva răutatea înseamnă un bine pentru sănătatea lui, însă “vărsătura” în sine este respingătoare, urâtă. Și acest “material” se găsea depozitat înlăuntrul ființei lui. De aceea, cei care în mânia lor scoteau ținerea de minte a răului își făceau, în același moment, bine sufletului lor. Ceea ce scoteau în afară era material respingător, urât, pe care îl depozitaseră în sufletul lor. Aceasta a fost marea lor greșală: în loc să-și țină sufletul curat, l-au întinat, adunând înlăuntrul lui ținerea de minte a răului, însă, “din fericire, au pierdut-o, chiar dacă în acest mod!”. Unii continuă s-o păstreze încă în sufletele lor, cu tot ceea ce înseamnă aceasta pentru propășirea lor duhovnicească. Sfântul Ioan continuă: “Pe aceștia i-am compătimit mai mult decât pe cei dintâi, pentru că prin întunericul ținerii de minte a răului au alungat din sufletul lor porumbelul, adică pacea și bucuria Duhului Sfânt” (Scara, Cuvântul 8, 18). “De râul care curge molcom să te temi!”, spune poporul, din experiență.

Nu te mai suport!

Când nu-l “înghiți” pe aproapele tău, când așa cum se spune, nu-l ai la inimă, tu ești problema, nu aproapele tău! Deci ești în postura celui care suferă! Și, dacă dorești sănătatea, tu va trebui să te îndrepti, nu aproapele tău. Nimeni nu s-a supărat vreodată că pe dinafară castanele au coaja groasă verde, care înnegrește mâinile, că migdalele au înveliș tare, care trebuie spart, și nimeni n-a încetat să le mănânce pentru că aceste fructe creează greutate la curățat și se bucură de fructul gustos. De ce oare să nu se întâmple același lucru și în relațiile noastre cu semenii? De ce să nu ne îngrijim cu aceeași liniște și răbdare, calm și simplitate, de aflarea frumuseții ascunse a sufletului semenilor, care există cu siguranță în toți? Când îl iubești pe aproapele tău, admiri “diamantul” care se găsește înlăuntrul lui și inima ta se bucură. Când nu-i iubești, te agăți de “pietrele” și de “mărăcinii” lui și-ți îmbolnăvești inima.

Sursa: **Arhimandrit Vasilios Bacoianis**, *Nu te mai suport. Artă împăcării cu tine însuși și cu ceilalți*, Editura De suflet, București, 2011